

Tibori T. Timeának – születésnap kötet ürügyén

/megnyitó-szöveg a kötet szűk körű átadása alkalmával, elhangzott 2020. október 14.-én/

„Ha szerencséd volt, és ifjan Muzsikában élhettél, bárhová vetődj életed során, a Zene veled marad mindig, mert a Zene vándorünnep” – fogalmazta meg Ernest Hemingway a húszas évek Párizsáról, s persze nem a zenéről, hanem az életvilágról, de részint a társas harmóniákról is. A zene vándorünnep-mivolta persze egy kicsit mitikussá is teszi azt, ami misztikus is, sültrealista is, szenvedély is meg szabály is, egyszóval azt a kalandot idézi meg, amely a találkozásból az élményt, a szabályból az érdekeset, az értékből a megvalósíthatót emeli ki. Egy életút, életpálya, szakmai és emberi időiség folyamata éppúgy sosem ér véget, mint amiként Hemingway is megfogalmazza kötetzáró írásában: Párizsnak sosincs vége. S így van ez a zenével, a befogadással, a hatásokkal, az élmény hagyatékával és egész eszköztárával is. De talán még a kultúrakutatással is.

Nem eléggé magasröptű analógia ez, megengedem, de a szakmai mobilitásnak, a cselekvő alkotókedvnek, a kutató vagy oktató mintahordozásnak Timea esetében éppúgy megvan a maga emlékanyaga, összhatása, hozott öröksége és továbbadott élmény-értéke, mint az írásnak, költészetnek, vagy közvetlenül magának a muzsikának is. Ennek az összhangzatnak „kollektív tudatát” persze a mindig is kreatív emberek alkotják-formálják-tartósítják, de köztük is első körben azok, akiket motivál, akik rákérdeznek, akiket foglalkoztat a jelenség hogyanléte. Timea (meglátásom szerint) épp ezt a megértő és fölbecsülő attitűdöt, a továbbadás és tartósítás esélyeit, a kérdés felelősségét és fontosságát hordozta mindig is alapműködésében. Akár a debreceni Zenedében, akár a Művelődéskutatóban, akár Hajós kutatásakor vagy a művészeti alkotások befogadásának elemzésében, akár a szociológiai intézeti vizsgálatokban és vezetésben. A pálya ívét, az élet kanyarulatait nem veszem most itt elő, ezeket is részben taglalja a kötet számos írása, bibliográfiája vagy az életművet összefoglaló közlemény-jegyzék, de nem utolsósorban az életút-interjú is. A könyv – talán bizony nem véletlenül – a **Kultúra, Közösség és Társadalom** hármásában öleli át a tisztelgő írások fejezeteit, melyekért a résztvevő szerzőknek, kollégáknak, szerkesztőknek, lektoroknak, támogatóknak itt is, így is engedtessek köszönetet mondanom – Veronikának még külön is, aki végig „lelke” és serkentője volt a kötet létrejöttének.

A könyv biztosan csak válogatott kevesek összefogására merészkedhetett, de kétségkívül lesznek még számosan, akik máshol, máshogy és más alkalommal fejezik majd ki jókívánásaikat azért, mert számosságuk okán egyetlen kiadványban nem férhettek már el...

Túlbeszéltem. A gesztus, hogy itt most átadjunk egy tisztelgő kötetet, oly természetesen jött, oly harmonikus része volt a mi működésünknek és szándékainknak, amiképpen Timea mindenkori működésében is folytonosan jelen volt a partnerség, a megoldáskeresés, az egyensúlyok, összhangzatok lehetséges megtalálása. Ezt az összhangot, ezt a zenét, ezt a „sosincs vége” vándorünnepet csak satnyán lehet szárnyas szavakba foglalni – maradjon hát közös élményünk, a résztvevők és érdeklődők megerősítő szándékával harmonikus lehetőségünk, hogy úgy muzsikálunk tovább, mintha tényleg sosem lenne vége...